

VSEM CSD

Številka: 0075-44/2011/155

Datum: 30. 9. 2019

Zadeva: Namenska poraba denarne socialne pomoči

S strani občin pomurske regije in izvajalcev gospodarskih javnih služb smo prejeli poziv oziroma zaprosilo za pomoč pri odpravi problema neplačevanja osnovnih storitev izvajalcev javnih gospodarskih služb (odpadkov, vode, kanalščine, itd.) s strani nekaterih prejemnikov denarne socialne pomoči oziroma z namenom zagotovitve enotne prakse, zaprosilo za posredovanje navodil centrom za socialno delo (v nadaljnjem besedilu CSD).

Z denarno socialno pomočjo se v skladu z Zakonom o socialno varstvenih prejemkih (v nadaljnjem besedilu ZSVarPre) posamezniku oziroma družini zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje. Šteje se, da je preživetje omogočeno, če so upravičencu zagotovljeni dohodki, s katerimi razpolaga po plačilu davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost, v višini minimalnega dohodka, določenega s tem zakonom (cenzus). V višino le-tega so vključeni tekoči stroški osnovne prehrane, ogrevanja, osnovne obutve in obleke, elektrike in stroški osnovne higijene, kar pomeni, da je denarna socialna pomoč namenjena osnovnemu preživetju oziroma tudi kritju nujnih življenjskih stroškov. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči se upoštevajo dohodki posameznika, ne pa tudi odhodki (izjema je določena le pri plačevanju preživitnine), premoženje, prihranki ter krivdni razlog (na podlagi ostalih določil ZSVarPre).

ZSVarPre ne določa dolžnosti upravičenca, da dokaže namensko porabo dodeljene denarne socialne pomoči. Glede na namen denarne socialne pomoči pa ZSVarPre pooblašča CSD, da denarno socialno pomoč izplača v naravi, če je CSD znano, da nekdo ne uporablja denarne socialne pomoči v skladu z njenim namenom.

V postopkih izplačevanja denarnih socialnih pomoči ima tako CSD na podlagi 38. člena ZSVarPre možnost, da jo v utemeljenih primerih deloma ali v celoti izplača v naravi.

38. člen ZSVarPre namreč določa, da se denarna socialna pomoč (katere posebna oblika je izredna denarna socialna pomoč) praviloma izplača v denarju, v utemeljenih primerih pa se lahko deloma ali v celoti **izplača v naravi** (boni, naročilnice, plačila računov itd.). **ZSVarPre tako omogoča izplačevanje oziroma nakazovanje denarne socialne pomoči direktno izvajalcu storitve, tj. preko funkcionalne oblike (navedeno uredi CSD), vendar le v utemeljenih primerih.** Izplačilo denarne socialne pomoči v funkcionalni obliki skladno z zakonskimi določbami tako pomeni plačevanje računov v imenu in na račun stranke, izdajo

naročilnic za konkretno blago in podobno, ob predhodni obrazložitvi oziroma utemeljitvi odločitve v konkretni odločbi (in torej ne samo na podlagi predloga stranke). Utemeljeni primeri izplačevanja v funkcionalni obliki obstajajo, kadar obstaja velika verjetnost, da posameznik oziroma družina denarnega prejema ne bo namenila za namen preživetja (denarna socialna pomoč) in bo zato ogrožena socialno ekonomska varnost posameznika oziroma družine oziroma otroka, kot npr. alkoholizem in druge oblike zasvojenosti in podobno. Razloge za izplačilo v funkcionalni obliki mora CSD v odločbi obvezno obrazložiti, pri čemer se le-ta lahko izplača le za namen pokrivanja stroškov, katerim je ta namenjena (npr. za plačilo hrane, plačilo položnic – elektrika, ogrevanje, ipd.), in ne npr. za plačilo velikih zneskov neporavnanih dolgov. Odločitev o izplačilu v funkcionalni obliki mora biti podkrepjena z listinami oziroma dokazili, ki utemeljujejo tako odločitev in podpirajo denarni tok.

V zvezi z navedenim menimo, da je treba uporabiti možnost izplačevanja v naravi vedno, kadar je CSD znano, da nekdo ne uporablja denarne socialne pomoči v skladu z njenim namenom.

ZSVarPre pooblašča CSD tudi, da v skladu s 35. členom ZSVarPre z upravičencem na podlagi opredelitve socialne problematike oziroma stisk in težav ter ocene možnih rešitev sklene dogovor o aktivnem reševanju njegove socialne problematike (vključitev v psihosocialno rehabilitacijo, zdravljenje itd.), v katerem se določijo aktivnosti in obveznosti upravičenca in prenehanje upravičenosti do denarne socialne pomoči v primeru neupravičenega prenehanja izvrševanja dogovora.

Zakon o socialnem varstvu tudi pooblašča CSD, da posameznikom ali družinam nudi **socialnovarstvene storitve**, in sicer prvo socialno pomoč, osebno pomoč ter pomoč družini za dom. V okviru socialnovarstvene storitve prva socialna pomoč strokovni delavec centra za socialno delo s posameznikom prepozna in opredeli stiske ali težave, oceni mogoče rešitve in ga seznanijo z mogočimi oblikami (denarne) pomoči ter da mu predstavi mrežo in programe izvajalcev, ki mu lahko pomagajo. Center za socialno delo lahko pomaga tudi s socialnovarstveno storitvijo osebna pomoč, vendar ob soglasju uporabnika, s tem da nudi pomoč in oporo posamezniku s svetovanjem, kako izboljšati svoje socialne zmožnosti. Lahko pa tudi s pomočjo celotni družini s socialnovarstveno storitvijo pomoč družini za dom, kjer nudi strokovno pomoč in svetovanje celotni družini za urejanje odnosov in iskanje rešitev za izhod iz stiske.

V primeru neplačevanja osnovnih storitev izvajalcev javnih gospodarskih služb (odpadkov, vode, kanalščine, itd.) s strani prejemnikov denarne socialne pomoči smo občinam pomurske regije oziroma izvajalcem javnih služb (velja tudi za vse ostale občine) predlagali, da o tem seznanijo CSD, ki v skladu s svojimi pristojnostmi stopi v kontakt z osebo oziroma družino in ji nudi ustrezno pomoč v skladu s predpisi o socialno varstvenih prejemkih in socialnem varstvu, pri čemer CSD uporabi socialnovarstvene storitve ter možnost sklenitve dogovora o aktivnem reševanju socialne problematike.

Pripravila:

Marjetka Kovšca
SEKRETARKA

Mojca Pršina
V.D. GENERALNE DIREKTORICE

Poslati:

- vsem CSD
- Rais d.o.o., v vednost
- Comland d.o.o., v vednost
- Skupnost centrov za socialno delo, v vednost
- Socialna inšpekcija, v vednost
- Skupnost občin Slovenije, v vednost
- Združenje mestnih občin Slovenije, v vednost
- Občina Turnišče, v vednost
- Državni zbor RS, Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati, v vednost